

VUOSIKERTOMUS 2022

1. YLEISTÄ

Teatterialan Ammattilaiset TAM ry:n (TAM) tarkoitus on ammattijärjestönä valvoa ja edistää jäsentensä palkkauksellisia, ammatillisia, sosiaalisia ja kulttuuripoliittisia etuja. TAM on Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto ry:n (Teme) jäsen. TAM keskittyy työehtosopimusten kehittämiseen yhdessä Temen ja sen jäsenjärjestöjen kanssa.

Teme on TAM:n kattojärjestö ja vastaa työmarkkinaosapuolena työehtosopimusneuvotteluista, työmarkkinapoliittisesta edunvalvonnasta ja jäsenneuvonnasta. TAM keskittyy jäsentensä muuhun edunvalvontaan sekä ammatillisiin kysymyksiin. Ammatillinen toiminta näkyy mm. TAM:n ammattialakohtaisten kiltojen toimintana. TAM tukee rahallisesti kiltojen toimintaa ja kannustaa niitä järjestämään vuosittaisia tilaisuuksia.

2. TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET

Painopistealueita vuoden 2022 toimintasuunnitelmassa olivat:

- Edunvalvonta & tes-toiminta
- Koulutuksen kehittäminen ja työvaihto
- Yhdistyksen profiilin nosto ja järjestöyhteistyön kehittäminen
- Jäsenhankinta

Edunvalvonta ja tes-toiminta kehittäminen ovat ammattiliiton toiminnan kulmakivi. TAM:n jäsenistä enemmistö työskentelee Teatterialan työehtosopimuksen, Kansallisteatterin sekä Kansallisoopperan päivätekniikkaa koskevan työehtosopimuksen piirissä.

Luottamushenkilöiden (lain tarkoittama luottamusmies) koulutukseen liittyvän vuoropuhelun kehittäminen Temen kanssa oli yksi vuoden 2022 kehittämiskohde. Vuoden aikana Teme järjesti koulutusten lisäksi ns. matalan kynnyksen etäkahveja luottamusmiesten kanssa. Temen luottamushenkilöt hoitavat edunvalvontaa tehokkaasti ammattiteattereissa. Teme kouluttaa luottamusmiehiä vuosittain säännöllisesti ja koulutukset järjestetään joka kevät ja syksy. TAM tarjoaa hallituksen jäsenille mahdollisuuden osallistua Temen järjestämille luottamusmieskursseille.

Jäsenistö on nostanut ammatilliset kurssit ja koulutuksen tärkeäksi kehittämiskohteeksi. TAM:n kiltatoiminta on keskeinen keino koulutustilaisuuksien järjestämisessä. Koulutustarpeita oli tarkoitus kartoittaa jäsenkyselyllä, mutta sen teko siirtyi seuraavaan vuoteen.

TAM pyrki avaamaan keskustelua ja luomaan rakenteita, jotka mahdollistaisivat alan sisällä tapahtuvaa ammattiteattereitten välistä työvaihtoa. Keskustelua jatketaan vuonna 2023 Temen ja Stefin kanssa.

TAM:n näkyvyyttä pyrittiin lisäämään TAM:n somekanavilla.

Järjestöyhteistyö on olennainen osa edunvalvontaa. TAM pyrki lisäämään vuoropuhelua Temen ja sen jäsenjärjestöjen sekä työntekijöitten kanssa.

Jäsenhankintaan satsattiin pitämällä aktiivisesti yhteyttä teattereihin ja Teatterialan työehtosopimusten ylimääräisiä kappaleita ostettiin jaettavaksi ammattiteattereiden taukokuoneisiin sijoitettavaksi. Teattereiden luottamushenkilöt, paikallisyhdistysaktiivit ja työtoverit tekivät jäsenhankintaa uusien työntekijöiden kohdalla.

TAM jalkautui alan oppilaitoksiin ja myös Temen henkilökunta kävi alan kouluissa säännöllisesti (mm. Metropolia ja muut keskeiset AMK:t, Aalto, Teak) vuosittain luennoimassa työolainsäädännöstä ja työelämätaidoista.

3. TALOUS

TAM:n talouden perustana ovat jäsenmaksutuotot. Jäsenmaksun suuruus oli 1,6 %, joka piti sisällään myös työttömyyskassan osuuden. Tarkempi selostus TAM:n taloudesta on tilinpäätöksen yhteydessä olevassa talouden toimintakertomuksessa.

Kirjanpidon hoiti Temen talouspäälikkö Sanna Wälläri. Taloudesta vastasi TAM:n hallitus. Tilintarkastajana toimi HTM Lotta Kauppila.

4. JÄSENISTÖ

TAM:n jäsenmäärän kehitys:

Vuoden 2022 lopussa jäseniä oli 2034
vuoden 2021 lopussa jäseniä oli 2123
vuoden 2020 lopussa jäseniä oli 2168
vuoden 2019 lopussa jäseniä oli 2122
vuoden 2018 lopussa jäseniä oli 2120
vuoden 2010 lopussa jäseniä oli 1844

Vuoden 2022 lopussa työikäisiä jäseniä oli 1605, opiskelijajäseniä 64, eläkeläisiä 362 ja kunniajäseniä 8.

Kunniajäseniä ovat Paul Suominen, Heikki Mäkelä, Pirjo Rislakki, Seija-Riitta Vedenkannas, Hilikka Pekkanen-Ronimus, Kaija Siikala, Irmeli Virtanen ja Marjaleena Niittymäki.

TAM haluaa nostaa jäseniään esiin ammattilaisina ja palkita heitä teatterialan Thalia-juhlassa. Juhlaa järjestävä Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliitto päätti vuonna 2021 järjestää juhlan jatkossa vain joka toinen vuosi. TAM:n Voimavara- sekä Yhteisvoima-palkintoja ei tämän vuoksi jaettu toimintavuonna. Palkinnot ovat rahapalkintoja ja ne jaetaan työhyvinvointia, yhteistyötä ja yhteisöllisyyttä edistäville teatterialan ammattilaisille. TAM haluaa palkinnoilla nostaa esiin tervettä yhteistyön ilmapiiriä rakentavia tekijöitä. Palkinnonsaajat valitaan vuosittain jäsenten ehdotuksista. Voimavara on yksilöpalkinto, jonka perusteissa mainitaan, että palkittavan tulee aktiivisesti rakentaa työhyvinvointia, auttaa ja kannustaa muita ja jonka teot ja toimet vahvistavat hyvää ilmapiiriä. Yhteisvoima on ryhmäpalkinto, jonka perusteissa mainitaan, että palkittava ryhmä, osasto tai työporukka rakentaa hyvää yhteistyötä ja jonka vuorovaikutus on terveellä ja dynaamisella pohjalla.

5. TOIMEENTULOTURVA JA JÄSENEDET

Työttömyysturva hoidettiin Erityisalojen Toimihenkilöiden työttömyyskassan kautta elokuuhun asti ja loppuvuonna A-kassassa. Osa jäsenistä saa korvausta Kelan kautta.

Yhteiskunnalliseen ja sosiaalipoliittiseen vaikuttamiseen TAM osallistuu Temen kautta.

Varsinaisille jäsenille tarjotaan merkittävänä jäsenetuna ilmainen vapaa-ajan matka- ja tapaturmavakuutus. Kaikki jäsenet, myös opiskelijat, saavat teatterialan kortilla alennuksia mm. teattereiden pääsylippujen hinnoista ja Ifin vakuutuksista.

6. ORGANISAATIO

TAM:n sääntömääräinen vuosikokous pidettiin 15.5.2022 hybridinä. Vuosikokouksessa jäsenistö valitsi hallituksen, tarkasti edellisen vuoden talouden sekä päätti kuluvan vuoden toiminnan päälinjat.

TAM:n hallitus kokoontui toimintavuoden aikana 10 kertaa. Liiton hallituksen muodostivat puheenjohtaja Antti Hosia sekä 10 varsinaista jäsentä ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä:

TAM:n hallituksen jäsenet 1.1.2022 – 15.5.2022:

varsinainen jäsen – henkilökohtainen varajäsen:

Marja Davidsson – Esko Tynkkynen

Matti Hirvonen – Miika Storm

Roosa Halme – Elina Lajunen

Suvi-Tuuli Höglund – Leena Peippo

Susanna Metsälä – Matti Heikkilä
Matti Kanervo – Katri Grönvall
Juuso-Matias Maijanen – Matti Liukkonen
Inka Loppi – Kasimir Kurki
Miika Suomalainen – Pasi Kuronen
Petriina Suomela – Mia Väkelä

TAM:n hallituksen jäsenet 15.5.2022 – 31.12.2022:

Matti Kanervo – Katri Grönvall
Juuso-Matias Maijanen – Matti Liukkonen
Inka Loppi – Kasimir Kurki
Miika Suomalainen – Pasi Kuronen
Petriina Suomela – Mia Väkelä
Esko Tynkkynen - Marja Davidsson
Matti Hirvonen - Päivi Hämäläinen
Roosa Halme - Elina Lajunen
Leena Peippo - Suvi-Tuuli Höglund
Susanna Metsälä - Reijo Tuononen

Hallituksen varapuheenjohtajina toimivat Susanna Metsälä ja Matti Liukkonen.

Muita TAM:n jäsenten edustuksia

Meteli-lehden toimitusneuvostoon kuuluivat Susanna Metsälä ja Hinriikka Lindqvist.
Resteme oy:n (Berliinin asunto) hallituksessa on Miika Suomalainen.
Forum Artis:n hallitukseen kuului vuonna 2022 Antti Hosia.
Cefiston hallitukseen kuului Noona Leppinen.
Suomen Teatterijärjestöjen Keskuliiton hallitukseen kuului vuonna 2022 Antti Hosia

Edustukset kattojärjestö Temessä

Temellä oli kaksi liittokokousta, joihin TAM:lla oli oikeus jäsenmäärän perusteella 13 kokousedustajaan.
Temen kevättiittokokous oli 29.5. G-livelabissa Helsingissä ja syysliittokokous 28.11. zoomissa.
Kevätkokouksessa Temen puheenjohtajaksi valittiin Antti Mattila. Temen hallituksen jäseniksi valittiin Antti Hosia, Susanna Metsälä ja Inka Loppi, jotka ovat myös TAM:n hallituksen jäseniä.

Temen kevätkokouksessa TAM:ia edustivat valtakirjalla: Mia Väkelä, Miika Suomalainen, Leena Peippo, Esko Tynkkynen, Matti Heikkilä, Reijo Tuononen, Marja-Leena Niittymäki, Matti Liukkonen, Katja Lång, Hinriikka Lindqvist, Pasi Kuronen, Petriina Suomela ja Marja Davidsson.

Temen syyskokouksessa TAM:ia edustivat valtakirjalla: Leena Peippo, Miika Suomalainen, Mia Väkelä, Pasi Kuronen, Katja Lång, Petriina Suomela, Marja Davidsson, Hinriikka Lindqvist, Marja-Leena Niittymäki ja Matti Heikkilä.

Temen toimisto on osoitteessa Pikku Roobertinkatu 16, Helsinki. TAM:n hallituksen tukihenkilönä toimi Temen tiedottaja ja työehtoasiantuntija Anne Saveljeff. TAM:n käytettävissä olivat myös Temen toiminnanjohtaja Karola Baran (1-3/2022), vt. toiminnanjohtaja Raimo Söder 3-8/2022 ja toiminnanjohtaja Karoliina Huovila (8/2022–), jäsensihteeri Tanja Tiukkanen, työehtoasiantuntija Ava Lainema sekä jursiti Jussi Kiiski (10/2022–). Taloutta ja kirjanpitoa hoiti Sanna Wälläri.

7. KOULUTUS- JA KILTATOIMINTA

TAM vahvisti jäsenten ammatti-identiteettiä ammatillisten kiltujen kautta. Tavoitteena on ylläpitää ammattialakohtaista elävää yhteisöä sekä innostaa jäseniä yhdessä kehittämään omaa alaa.

TAM tuki jokaisen killan toimintaa taloudellisesti 1200 euron vuosibudjetilla ja maksoi niiden jäsenten matka- ja osallistumiskuluja, joilla ei ole vakituista työnantajaa tai joiden kuluja työnantajat eivät maksa.

Kiltatoiminnan vastaan TAM:ssa toimivat Roosa Halme ja Suvi-Tuuli Höglund (1-5/2022) sekä Esko Tynkkynen (8/2022-). TAM:lla oli kahdeksan kilttaa ja niillä on omat vetäjät:

- Järjestäjien ja kuiskaajien kiltta, joka vetäjänä toimi Viivi Väisänen
- Lavastomokilta, jonka vetäjät ovat Selene Virtanen ja Mira Lankinen
- Nukketeatterikilta, jonka vetäjät ovat Roosa Halme ja Katja Kähkönen
- Puvustokilta, jonka vetäjiä ovat Suvi-Tuuli Höglund ja Annastiina Kekäläinen
- Tarpeistokilta, jonka vetäjät ovat Mira Rokkanen ja Pipsa Keski-Hakuni
- Teatterikampaajien ja maskeeraajien kiltta, jonka vetäjät ovat Henri Karjalainen ja Jessica Rosenberg
- TIO-kilta, joka on teatteri-ilmaisun ohjaajien ja opettajien kiltta. Sen vetäjät ovat Susanna Metsälä ja Juuso-Matias Maijanen.
- Yleisötyöntekijöiden kiltta, jonka vetäjiä olivat Jenny Jumppanen ja Pirjo Virtanen.

Toimintavuotena avautui kiltojen vetäjien pitkään toivoma yhteinen blogi, osoitteessa: <https://www.kumahdus.fi/> Blogissa on killoilla oma sivunsa, jonne aktiivit voivat kirjoittaa ammattialakohtaisia juttuja sekä yhteinen materiaali-, koulutus- ja tietopankki.

TIO-killan vetäjät esittelivät teatteriopetuksen alan työehtosopimuksia ja ammattiliittoa Turun ammattikorkeakoulun Taideakatemian TIO-opiskelijoille 4.3.2022. Kiltavetäjät jatkoivat keskustelua OAJ:n kanssa teatteriopettajien opetusvelvollisuuden määrittelyä yleissivistävissä oppilaitoksissa, työskentelivät aktiivisesti mukana TAM:n hallituksessa ja työryhmissä killan asioiden edistämiseksi.

Lavastamokilta järjesti 3.6. kiltatapaamisen Oopperan amfiteatterilla. Ohjelma oli vapaa muotoista jolloin myös kahdenkeskisille keskusteluille oli mahdollisuus. Käytiin läpi koronan vaikutuksia eri lavastamoiden toimintaan. Keskustelua käytiin teosvastaavien työstä, niiden talojen työntekijöiden kesken, joilla tällainen järjestely on käytössä. Tapaamisessa esitettiin jälleen toiveita lavastamaalareille suunnattuun koulutukseen.

Puvustokilta järjesti syksyllä 2022 Digitaalisen hahmosuunnittelun luennon Zoomissa 13.9, mikä oli jatkoa vuonna 2021 järjestetyille tapahtumalle. Luennoitsija Heli Salomaa esitteli osallistujille vaatesimulaatio-ohjelman Marvelous Designerin (Clo 3D) käyttäm mahdollisuuksia pukusuunnittelussa. Tapahtumaan ilmoittautuneita oli 18, todellinen osallistujamäärä oli kuitenkin suurempi, sillä monet työyhteisöt olivat kerääntyneet saman päättelyn äärelle. Toinen tapahtuma oli jäsenten toivoma vaatturin niksikurssi, joka pidettiin Helsingissä Kansallisteatterin puvustamon tiloissa 7-9.10. Kolmepäiväiselle kurssille osallistui 11 henkilöä ja vaatturitekniikoita oli opettamassa Hannele Teurokoski. Killan Facebook-ryhmään saatiin vuoden aikana lisää jäseniä, tällä hetkellä ryhmässä on 213 jäsentä. Puvustokilta sai syksyllä 2022 toimintaansa mukaan myös kolmannen kiltavetäjän. Puvustokillan vetäjinä toimivat Annastiina Kekäläinen, Suvi-Tuuli Höglund sekä uutena Susanna Moilanen.

Tarpeistokilta joka kuun ensimmäinen keskiviikko teams kokouksena tarpeistoalan etäkahvit, joissa on ollut paikalla keskimäärin 10 henkilöä. Koulutuskeskus Salpauksessa 9.5.2022 järjestettyyn kiltapäivään osallistui 20 henkilöä. Päivän aikana tutustuttiin Salpauksen tarpeistonvalmistuksen uusiin tiloihin, opetussuunnitelmaan, oppilaisiin sekä oppilaiden töihin. Samalla tutustuttiin myös Lahden kaupunginteatterin lavastamoon ja tarpeistoon. Keskusteltiin vuoden 2023 kiltapäivästä sekä verkostoitumisesta kansainvälisesti. Syksyn aikana suunniteltiin myös Teatterimuseoon palaavaa Tarpeistonäyttelyä sekä siihen liittyvää koulutusseminaaria.

Yleisötyökilta järjesti kaikille avoimia yleisötyön etäamukahveja vuoden aikana yhdeksän kertaa, joihin on osallistunut 12–25 osallistujaa. Yleisötyötä tekeviä on ympäri Suomea ja osa työskentelee yksin, joten kahvittelu tarjoaa erinomaista vertaistukea ja yhteisöllisyyttä. Aamukahveilla on käsitelty ammattikentän polttavia kysymyksiä, kehitysideoita ja jaettu kokemuksia työkentältä. Kiltatapaaminen järjestettiin Tampereen Teatterikesän yhteydessä lauantaina 6.8. klo 13–15. Ohjaaja Juha Hurme johdatteli 11 yleisötyöntekijää Pyykin luontoon. Hurme alusti luennossaan oman taiteellisen ajattelunsa lähtökohtia ja kirjailija-ohjaajan suhteesta yleisötyöhön. Yleisötyökillan vetäjä Pirjo Virtanen Yhteiset yleisöt 2-seminaarin järjestämiseen ma 14.3.2022 Tampere-talossa, jossa hän edusti esittävän taiteen yleisötyöntekijöitä. Noona Leppinen osallistui yleisötyöasiantuntijana Teates-neuvotteluihin. Neuvottelutuloksena yleisötyöntekijöitten laajempi toimenkuva tunnustettiin kuuluvaksi 2A palkkaluokaan 2B:n lisäksi. Koronavuoden aikana perustetun yleisötyön kehittämisryhmän jäsenenä Jenny Jumppanen/HKT, Pirjo Virtanen/SKT, Noona Leppinen/SvT, Maria Peltoniemi/Turun kt ja Hanna Häyhä/Espoon kt sekä

syyskaudella Aatu Pyy/Turun kt, Neili Koivuniemi/TT ja Eeva Roisko/Turun kesäteatteri. Kehittämisyhmä seuraa aktiivisesti yleisötyöntekijöiden ammatillista edunvalvontaa (toimenkuvat, työajat, palkkaus jne.).

Nukketeatterikillan vuoden 2022 päätaphtuma oli yhdessä Suomen Uniman ja Esittävien taiteiden koulutuksen visio 2030 -hankkeen kanssa järjestetty Nukketeatteritaiteen kehittämispäivä tiistaina 10.5.2022 klo 9.30 – 15.30. Tilaisuuteen oli mahdollista osallistua Turun taideakatemian tiloissa tai etänä usammassa eri kokoontumispaikassa: Tampereen seudulla kokoonnuttiin Lempäälän Kulttuurikeskus PiiPoossa, Oulussa Kulttuurikeskus Valveessa, Savonlinnassa Tui Hautamäen luona ja Helsingissä Aati Hanikan järjestämässä tilassa. Tilaisuuteen osallistui yhteensä 27 nukketeatteritaiteen kehittäjää. Aamupäivän aikana rakennettiin strategisia suunnitelmia nukketeatterin tulevaisuudelle tulevaisuudentutkimuksen maisteri Satu Tuittilan johdolla. Iltapäivällä keskityttiin nukketeatterikasvatukseen ja -koulutuksen tulevaisuuteen Esittävien taiteiden koulutusvisio 2030 -hankkeen projektipäällikkö Susanna Metsälän luotsauksessa. Laura Freya Sillanpää kirjoitti tilaisuudesta 15 sivuisen koonnin otsikolla "Kohti suomalaisen nukketeatterin loistavaa tulevaisuutta!".

Nukketeatterikillan vetäjät osallistuivat Kumahdus-blogin suunnitteluun ja toteutukseen oman kiltansa osalta ja pohjustivat "Nukketeatteritaiteilijan moniroolisuus" -teemalla toteutettavan vapaamuotoisen keskustelun järjestämistä vuodelle 2023. Syksyllä 2022 järjestettiin nukketeatterialan koulutusta koskeva keskustelu, jollaisia jatketaan myös vuonna 2023. Nukketeatterikillan vetäjinä toimivat Roosa Halme ja Katja Kähkönen.

Järjestäjä-kuiskaajakillalla ei ollut toimintaa vuonna 2022.

Teatterikampaajien ja maskeeraajien killalla ei ollut toimintaa vuonna 2022.

8. TIEDOTUSTOIMINTA

TAM:n viestintäkanavia ovat verkkosivut, sosiaalinen media, viikoittain lähetettävä jäsenkirje, mobiilijäsenkortti, kiltojen blogisivut sekä puhelin- ja sähköpostineuvonta.

TAM:n kotisivut ovat osoitteessa: www.teme.fi/fi/tam

Temen Meteli-lehti on integroitu osaksi verkkosivuja, joilla julkaistaan yksi artikkeli viikoittain. Artikkelit käsittelevät laajasti työelämää ja sen muutoksia, ammatillisuutta ja toimeentuloa. TAM on edustettuna Meteli-lehden toimitusneuvostossa.

TAM:lla on viestintäsuunnitelma, jossa pyritään mm:

- aktivoimaan TAM:n fb-sivua
- aktivoimaan kiltoja
- tekemään julkaistava ammatinimikelistaus
- aktivoimaan jäseniä osallistumaan TAM:n vuosikokoukseen ja olemaan yhteydessä hallitukseen
- tuottamaan sisältöä Meteli-lehteen ja jakamaan Meteli-lehden juttuja, jotka koskevat TAM:n ammatteja, jäseniä ja koskettavat TAM:n jäseniä

9. TEATTERI- JA KULTTUURIPOLIITTINEN TOIMINTA

TAM:n kulttuuripoliittisen toiminnan tavoitteena oli vaikuttaa alan kehitykseen sekä käytettävissä olevin keinoin parantaa työntekijöiden työolosuhteita, toimeentulomahdollisuuksia ja työympäristöä.

Kulttuuripoliittista toimintaa kehitettiin osana Temen toimintaa. Vaikuttamisen keinoina ovat olleet kontaktit viranomaisiin ja poliittisiin päättäjiin, yhteistyö eri järjestöjen ja tahojen kanssa, keskustelut, tapaamiset ja lausunnot sekä suorat yhteydenotot työnantajiin. TAM:lla oli edustus Suomen Teatterijärjestöjen Keskusliitossa ja Cefisto ry:ssä. TAM:lla oli osakkuudet Kustannusosakeyhtiö Teatterissa ja Resteme oy:ssä.

Teatterialan Ammatillaiset TAM ry
Hallitus

